

PARLAMENTUL EUROPEAN

2009 - 2014

Comisia pentru afaceri externe

2012/2098(INI)

5.12.2012

AVIZ

al Comisiei pentru afaceri externe

destinat Comisiei pentru afaceri juridice

referitor la responsabilitatea socială a întreprinderilor: un comportament responsabil și transparent al întreprinderilor și o creștere economică durabilă (2012/2098(INI))

Raportor pentru aviz: Andrzej Grzyb

PA_NonLeg

SUGESTII

Comisia pentru afaceri externe recomandă Comisiei pentru afaceri juridice, competentă în fond, includerea următoarelor sugestii în propunerea de rezoluție ce urmează a fi adoptată:

1. salută faptul că noua definiție stabilită în Comunicarea Comisiei din 25 octombrie 2011 privind responsabilitatea socială a întreprinderilor (RSI), subliniază că respectarea legislației în vigoare și a contractelor colective de muncă este o condiție preliminară pentru o activitate responsabilă și precizează cadrul necesar pentru responsabilitatea întreprinderilor prin obligația de a integra „aspectele sociale, ecologice, etice, cele legate de respectarea drepturilor omului și de preocupările consumatorilor” în activitățile lor de afaceri și în strategia lor, în strânsă cooperare cu părțile interesate; reiterează faptul că RSI trebuie să se extindă și la acțiunile întreprinderilor față de și în țări terțe;
2. salută eforturile Uniunii Europene și ale statelor sale membre de a-și alinia politicile la Orientările OCDE pentru întreprinderile internaționale, actualizate în 2011, și la Principiile directe ale ONU privind afacerile și drepturile omului¹ și subliniază faptul că aceste eforturi, în special în domeniul activităților comerciale mondiale, nu sunt încă sinonime cu un angajament total de a respecta și a revizui standardele relevante din domeniul social, al mediului și al drepturilor omului;
3. subliniază că este important să se evalueze respectarea cerințelor în materie de responsabilitate socială de către întreprinderi de-a lungul întregului lanț de aprovizionare; consideră că este de importanță capitală să se instituie indicatori eficace și transparenți care să permită evaluarea precisă a impactului activităților întreprinderilor din punct de vedere sistemic;
4. insistă asupra necesității ca fiecare dintre cele 27 de state membre să accelereze revizuirea propriilor planuri naționale de acțiune privind RSI și elaborarea de planuri naționale de punere în aplicare a Orientărilor OCDE și a Principiilor directe ale ONU relevante, care ar trebui finalizate cel târziu până în decembrie 2013; consideră că statele membre ar trebui să se asigure că aceste planuri sunt elaborate cu participarea tuturor părților interesate relevante, inclusiv a ONG-urilor, a societății civile, a sindicatelor, a patronatelor și a instituțiilor naționale pentru drepturile omului; invită UE să faciliteze acumularea de învățăminte din experiența statelor membre care trec în prezent prin acest proces; încurajează statele membre să se inspire din orientările cuprinse în standardul ISO 26000, din versiunea cea mai recentă a orientărilor Inițiativei de raportare globală și din orientările elaborate de Grupul European al Instituțiilor Naționale pentru Drepturile Omului;
5. subliniază că responsabilitatea socială a întreprinderilor din UE și din țările terțe ar trebui extinsă și în domenii precum organizarea muncii, calitatea locurilor de muncă, egalitatea de șanse, incluziunea socială, combaterea discriminării și formarea continuă;

¹ Consiliul ONU pentru Drepturile Omului, a 17-a sesiune, 21 martie 2011, Raportul Reprezentantului special al Secretarului General pe tema drepturilor omului și a corporațiilor transnaționale și alte întreprinderi comerciale, John Ruggie: „Principiile directe privind afacerile și drepturile omului: aplicarea cadrului ONU «Protecție, respectare și căi de atac» (A/HRC/17/31) (denumite în continuare „principiile directe ale ONU”).

6. solicită o coerență sporită a politicilor de la nivelul UE prin asigurarea conformității politicilor și acordurilor în materie de achiziții publice, credite la export, bună guvernare, concurență, dezvoltare, comerț, investiții și a altor politici și acorduri cu standardele internaționale din domeniul social, al mediului și al drepturilor omului prevăzute în orientările și principiile relevante ale OCDE și ale ONU; solicită, în acest context, să se asigure cooperarea cu organismele de reprezentare a angajaților, a angajatorilor și a consumatorilor, pe baza recomandărilor relevante ale instituțiilor naționale pentru drepturile omului, cum ar fi Propunerea Grupului European al Instituțiilor Naționale pentru Drepturile Omului adresată Comisiei privind drepturile omului și achizițiile publice; solicită evaluări de impact constructive și adecvate ale propunerilor legislative pentru depistarea unor eventuale incoerențe cu Principiile directe ale ONU și insistă asupra coordonării cu Grupul de lucru al ONU privind afacerile și drepturile omului pentru a se evita interpretările fragmentate și inconsecvente ale Principiilor directe ale ONU; reamintește, recunoscând totodată importanța pentru RSI a cadrului în materie de drepturile omului stabilit de ONU, importanța Cartei drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, inclusiv a articolului 16, care garantează dreptul fundamental de a desfășura o activitate comercială, drept de care ar trebui să se țină seama în mod corespunzător și care ar trebui să servească drept referință care să sprijine politicile privind RSI în UE; subliniază importanța existenței unui echilibru între libertatea de a desfășura activități comerciale și alte drepturi garantate de această carte și principiile și orientările privind RSI recunoscute pe plan internațional; în acest context, salută eforturile Agenției pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene (FRA) de a acumula dovezi și experiență privind existența și interpretarea libertății de a desfășura activități comerciale;
7. se angajează să își afirme în continuare, în mod constant, speranța că instituțiile și funcționarii UE, inclusiv Reprezentantul Special al UE pentru drepturile omului, precum și reprezentanții speciali ai UE pe țări și regiuni depun eforturi de promovare a standardelor din domeniul social, al mediului și al drepturilor omului în toate relațiile și acțiunile externe ale UE; solicită Comisiei și statelor membre să realizeze evaluări de impact în materie de drepturi fundamentale înainte de încheierea și în cursul evaluării acordurilor comerciale și de investiții multilaterale și bilaterale și la atribuirea ajutorului pentru dezvoltare și să se asigure că aceste drepturi sunt respectate;
8. recunoaște faptul că instituțiile naționale pentru drepturile omului alinate la Principiile de la Paris sunt bine plasate pentru a sprijini aplicarea Principiilor directe ale ONU și a facilita, și chiar a garanta accesul la căi de atac; invită UE și statele sale membre să recunoască instituțiile naționale pentru drepturile omului, alături de întreprinderi și de organismele de reprezentare a angajaților, a angajatorilor și a consumatorilor, drept parteneri importanți în promovarea agendei privind drepturile omului și afacerile, stabilind legături între întreprinderi, stat și societatea civilă și promovând standardele și principiile recunoscute internațional din domeniul social, al mediului și al drepturilor omului; invită, în acest context, statele membre să consolideze și, după caz, să extindă mandatele instituțiilor naționale pentru drepturile omului pentru a le face mai eficace sau, atunci când nu există instituții naționale pentru drepturile omului alinate la Principiile de la Paris, să ia măsuri în vederea înființării lor, și invită UE să asigure un sprijin strategic adecvat; se angajează să organizeze un schimb de opinii anual regulat cu instituțiile naționale pentru drepturile omului în cadrul comisiilor LIBE și/sau DROI, pe baza experiențelor schimbului de opinii purtat de Comisia DROI cu privire la „Summitul din 2011 al

mediatorilor din UE și din Parteneriatul estic” și să completeze aceste schimburi cu ateliere specializate pe tema drepturilor omului și a afacerilor;

9. salută adoptarea de către Organizația Internațională a Muncii, la 14 iunie 2012, a Recomandării nr. 202 privind nivelurile naționale minime de protecție socială; se angajează să înscrie drepturile omului și RSI pe ordinea de zi a viitoarelor reuniuni ale UE cu țările terțe, în special cu țările cu care UE are o relație specială; solicită ca RSI să fie integrată în relațiile contractuale ale UE cu țările terțe, precum și, dacă va fi necesar, ca traducerea Principiilor directoare ale ONU să se realizeze utilizând capacitatea PE sau a altor instituții ale UE;
10. invită UE, în special Comisia, să se asigure că instrumentele financiare, inclusiv Instrumentul european pentru democrație și drepturile omului (IEDDO), consideră instituțiile naționale pentru drepturile omului alinate la Principiile de la Paris drept parteneri-cheie în realizarea obiectivelor lor și le sprijină în ceea ce privește utilizarea eficace a poziției lor unice și a experienței în domeniul drepturilor omului pentru a crea spațiul necesar unui dialog între diferitele părți implicate, inclusiv autoritățile publice, societatea civilă și întreprinderi și, în acest scop:
 1. se asigură că RSI și drepturile omului figurează printre prioritățile instrumentelor financiare individuale în noul cadru financiar multianual (CFM) pentru perioada 2014-2020 și
 2. asigură un sprijin specific în cadrul IEDDO pentru formare și consolidarea capacităților generale în domeniul RSI și al drepturilor omului pentru organizațiile societății civile, instituțiile naționale pentru drepturile omului, apărătorii drepturilor omului, sindicate și alte organizații pentru drepturile omului;
11. insistă, în scopul de a garanta că aplicarea noii strategii a UE privind RSI promovează interesele societății în toată diversitatea sa, respectarea drepturilor omului și calea către o redresare și o dezvoltare durabile și favorabile incluziunii, asupra necesității ca orientările UE referitoare la divulgarea informațiilor nefinanciare ale întreprinderilor (inclusiv informațiile sociale, privind mediul și guvernanta) asigură transparența prin furnizarea unui cadru clar, neechivoc, comun și prestabilit, cu trimitere specifică la drepturile omului, care să fie aliniat în totalitate la orientările și principiile OCDE și ale ONU și bazat pe indicatori obiectivi cu privire la: egalitatea dintre femei și bărbați, inclusiv aspecte precum disparitatea salarială de gen și ponderea femeilor în funcții de conducere, salariile tinerilor, posibilitatea lucrătorilor de a forma sindicate și de a purta negocieri colective, garanții efective ale siguranței la locul de muncă și persoanele cu handicap;
12. invită UE să evalueze să elimine lacunele în materie de capacitate și expertiză interne prin implementarea unor programe de formare consistente privind drepturile omului și afacerile în toate instituțiile și domeniile de politică ale UE;
13. repetă apelul adresat UE și statelor sale membre de a îmbunătăți aplicarea legislației existente din domeniul RSI și al drepturilor omului și de a elabora soluții noi care să vizeze crearea unor condiții de concurență echitabile pentru întreprinderile din UE și din țările terțe, pentru a lupta împotriva dumpingului social;

14. solicită instituirea, la nivelul UE, a unor standarde în materie de diligență necesară privind drepturile omului și lanțul de aprovizionare, care, printre altele, să respecte cerințele prevăzute în Orientările OCDE privind datoria de a asigura o aprovizionare responsabilă cu minereuri din zone afectate de conflicte și din zone cu grad mare de risc și să abordeze, printre altele, domeniile cu un impact potențial negativ sau pozitiv ridicat asupra drepturilor omului, cum ar fi lanțurile de aprovizionare de la nivel local și mondial, minereurile provenite din zonele de conflict, externalizarea, acapararea terenurilor, zonele în care dreptul muncii și protecția lucrătorilor sunt insuficiente și zonele în care se fabrică produse periculoase pentru mediu și pentru sănătate; salută programele deja instituite de UE, în special programele privind aplicarea legislației, guvernanta și schimburile comerciale în domeniul forestier (FLEGT), și susține inițiativele private cum ar fi Inițiativa privind transparența în industriile extractive (EITI);
15. solicită ca, în domeniile în care UE sau statele sale membre sunt parteneri comerciali (de exemplu, achiziții publice, întreprinderi de stat, întreprinderi comune, garanții pentru credite la export, proiecte la scară largă în țări terțe), asigurarea coerenței cu orientările și principiile OCDE și ale ONU să fie o prioritate reflectată în clauze specifice, care să aibă consecințe pentru întreprinderile care încalcă în mod vădit standardele din domeniul social, al mediului și al drepturilor omului; recomandă ca „Platforma UE pentru cooperare externă și dezvoltare” avută în vedere să participe la stabilirea modalităților menite să îmbunătățească calitatea și eficiența cooperării externe, mecanismelor de combinare și instrumentelor financiare ale UE, precum și la promovarea cooperării și coordonării dintre UE, instituțiile financiare și alți actori din acest domeniu;
16. subliniază importanța cadrului ONU intitulat „Protecție, respectare și căi de atac” și consideră că cei trei piloni ai săi – responsabilitatea statului de a împiedica încălcarea drepturilor omului, responsabilitatea întreprinderilor de a respecta drepturile omului și necesitatea unui acces mai eficace la căile de atac – ar trebui să fie sprijiniți prin măsuri adecvate care să permită punerea lor în aplicare;
17. subliniază faptul că, datorită ponderii pe care o au în cadrul comerțului internațional, întreprinderile europene și filialele și subcontractanții lor joacă un rol fundamental în promovarea și difuzarea standardelor sociale și de muncă în întreaga lume; recunoaște că plângerile împotriva întreprinderilor din UE care își desfășoară activitatea în străinătate sunt deseori soluționate mai bine *in situ*; ia act cu satisfacție de existența punctelor de contact naționale ale OCDE ca mecanisme nejuridice de stat care pot media o gamă variată de litigii comerciale și în materie de drepturile omului; cu toate acestea, afirmă necesitatea unor eforturi mai susținute din partea întreprinderilor în vederea dezvoltării de mecanisme pentru reclamații aliniate la criteriile de eficacitate enunțate în principiile directe ale ONU și a căutării altor îndrumări cu valoare de normă cuprinse în principii și orientări recunoscute pe plan internațional, în special recent actualizatele Orientări ale OCDE pentru întreprinderile multinaționale, cele zece principii ale inițiativei „Global Compact” a Organizației Națiunilor Unite, standardul de orientare ISO 26000 privind responsabilitatea socială, Declarația tripartită a OIM de stabilire a principiilor privind întreprinderile multinaționale și politica socială;
18. salută intenția Comisiei Europene de a modifica dispozițiile dreptului internațional privat cuprinse în Regulamentul Bruxelles I, în special introducerea principiului *forum*

necessitatis; subliniază necesitatea asigurării în continuare a accesului efectiv la căi de atac pentru victimele încălcărilor drepturilor omului rezultate din operațiuni corporatiste realizate în afara UE, prin reforme aduse regulamentelor Bruxelles I și Roma II; solicită adoptare de măsuri eficiente destinate să elimine obstacolele existente din calea justiției, cum ar fi cheltuielile de judecată excesive, prin inițiative precum elaborarea de standarde minime aplicabile acțiunilor colective în despăgubire și soluții la problema „personalității juridice separate” a întreprinderilor;

19. solicită dezvoltarea unor standarde mai eficiente în materie de transparență și răspundere pentru întreprinderile tehnologice din UE în ceea ce privește exportul tehnologiilor care pot fi folosite pentru a încălca drepturile omului sau pentru a acționa împotriva interesului UE în materie de securitate;
20. salută intenția Comisiei de a aborda chestiunea RESI în contextul extinderii UE; regretă totuși faptul că această chestiune nu este abordată explicit în cadrul negocierilor de aderare cu țările candidate și nici nu este menționată în Comunicarea Comisiei din 10 octombrie 2012 intitulată „Strategia de extindere și principalele provocări în perioada 2012-2013” (COM(2012)0600);
21. salută intenția Comisiei de a urmări realizarea unor campanii mondiale, a unor orientări internaționale și a unor măsuri legislative suplimentare pentru a garanta că întreprinderile din UE au un impact pozitiv asupra societăților străine; observă că impactul pozitiv al întreprinderilor asupra societăților străine poate, printre altele, să se măsoare din punctul de vedere al accesului la resurse al populațiilor locale, al suveranității lor alimentare și al dezvoltării endogene a societăților respective;
22. solicită punerea în aplicare a conceptului referitor la cunoașterea utilizatorului final pentru a se preveni încălcarea drepturilor omului în aval sau în amonte în cadrul unui flux de producție sau de comercializare.

REZULTATUL VOTULUI FINAL ÎN COMISIE

Data adoptării	3.12.2012
Rezultatul votului final	+: 42 -: 1 0: 2
Membri titulari prezenți la votul final	Sir Robert Atkins, Arnaud Danjean, Marietta Giannakou, Andrzej Grzyb, Anna Ibrisagic, Liisa Jaakonsaari, Anneli Jäätteenmäki, Jelko Kacin, Tunne Kelam, Nicole Kiil-Nielsen, Evgeni Kirilov, Maria Eleni Koppa, Andrey Kovatchev, Paweł Robert Kowal, Eduard Kukan, Alexander Graf Lambsdorff, Krzysztof Lisek, Mario Mauro, Francisco José Millán Mon, María Muñiz De Urquiza, Annemie Neyts-Uyttebroeck, Raimon Obiols, Ria Oomen-Ruijten, Pier Antonio Panzeri, Alojz Peterle, Bernd Posselt, Cristian Dan Preda, Tokia Saïfi, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Jacek Saryusz-Wolski, György Schöpflin, Werner Schulz, Marek Siwiec, Charles Tannock, Kristian Vigenin, Sir Graham Watson
Membri supleanți prezenți la votul final	Laima Liucija Andrikiienė, Marije Cornelissen, Elisabeth Jeggle, Agnès Le Brun, Marietje Schaake, Helmut Scholz
Membri supleanți [articolul 187 alineatul (2)] prezenți la votul final	Lara Comi, Danuta Jazłowiecka, Giovanni La Via